

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT (PSY117)

Martin Stachoň

434 153, psychologie, politologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 12. 4. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2015

NEJLEPŠÍ OBRANA PROTI TERORISMU? DEMOKRACIE, UKAZUJÍ STATISTIKY

PUBLIKOVANÝ ČLÁNEK [5]

Webové zpravodajství idnes.cz 24. 1. 2015 publikovalo článek (v dalších odstavcích jako „publikovaný článek“) věnovaný tomuto tématu. Autor článku interpretuje statistický výsledek organizace Freedom House, která monitoruje míru občanských svobod a politických práv ve světě. V článku se píše, že mezi počtem teroristických útoků a mírou demokracie existuje silná vzájemná vazba. Odvolává se na statistiku, podle které bylo rovných 91 procent teroristických útoků provedeno v nedemokratických zemích. Pouhých 9 procent útoků připadá na země, které agentura Freedom House označuje jako svobodné. V článku je uvedeno, že odborníci z této organizace poukazují na některé konkrétní příklady teroristických útoků ve světě. Článek dále s odvoláním na stejný zdroj uvádí, že v současné době žije v demokratických zemích pouze 40 procent obyvatel. Jednou z dalších uvedených informací je, že v zemích se svobodným tiskem žije pouhá sedmina obyvatel světa.

PŮVODNÍ ZDROJE [1, 3, 4] A VZÁJEMNÁ KONFRONTACE S PUBLIKOVANÝM ČLÁNKEM

Zdroje uvedené v publikovaném článku v základu odkazují na data agentury Freedom House. Tato organizace publikovala výše zmíněné výsledky na svých webových stránkách, na které bylo v článku odkazováno.

Možný problém je v interpretaci odkazovaných dat. Agentura Freedom House sice tyto zprávy má na svých webových stránkách, není ale organizací, na základě jejichž výzkumu tyto data zpracovala. V „původních“ článcích, na které odkazoval publikovaný článek, je uvedeno, že statistické vyhodnocení dat bylo provedeno na základě průzkumu GTD (Global Terrorism Database), což není v publikovaném článku uvedeno ani na to není odkázáno.

Pojmu „silná vzájemná vazba“ použitého v publikovaném článku odpovídá pojem „negativní korelace“ ve výsledcích agentury Freedom House, došlo tedy k mírné reinterpetaci dat (předpokládejme, že tato změna byla provedena, aby více lidí pochopilo význam těchto slov).

Agentura Freedom House neuvádí údaj „rovných 91 procent...“, nýbrž „přes 90 procent“ teroristických útoků bylo provedeno v nedemokratických režimech. Publikovaný článek tedy uvedl zkreslenou informaci. Obecně se v něm také vyskytují přesné překlady nadpisů článků agentury Freedom House a zvýrazněné pasáže. Chybí ale bližší vysvětlení informací, které původní zdroj vysvětluje a deklaruje pomocí odkazů na další původní zdroje. Této situaci odpovídá předpoklad, že agentura Freedom House se zaměřuje na vědecké podávání informací, zatímco idnes.cz na populárně naučné interpretace výsledků.

Publikovaný článek však neuvádí jednu důležitou informaci. Ano, přes 90 procent teroristických útoků bylo provedeno v nedemokratických zemích, neuvádí přitom ale, že v demokratických zemích žije pouze 40 procent obyvatel – tato skutečnost je uvedena až v samotném závěru článku, není uvedena při interpretaci tohoto výsledku (v průběhu článku bylo napsáno ještě několik odstavců rozebírajících konkrétní režimy), podobně jako doplňková informace. Číslo „přes 90 procent“ může být tedy publikováno částečně manipulativně – je sice pravdivé, ale bližší a především přesnější vysvětlení situace by v dané situaci byla podána například v následující podobě (vzorec):

počet teroristických útoků na osobu = počet teroristických útoků v (ne)demokratických zemích / počet obyvatel v (ne)demokratických zemích

- tím by se eliminovala nepřesná interpretace podílu teroristických útoků v demokratických a nedemokratických zemích; výsledkem by byla 2 čísla, která by byla srozumitelněji srovnatelná a statisticky přesnější než uvedené výsledky, které neodkazují na důležitost srovnání velikosti dvou měřených (několikamiliardových) skupin obyvatelstva.

Publikovaný článek uvádí konkrétní režimy, jejich představitele a politicko-hospodářskou situaci v jednotlivých zemích a opět odkazuje na interpretaci agentury Freedom House. V původních článcích této agentury však o těchto informacích není vůbec žádná zmínka.

VÝZKUM, JEŽ INTERPRETOVALA AGENTURA FREEDOM HOUSE [2]

Agentura Freedom House uvádí, že interpretuje data GTD (Global Terrorism Database), která jsou (po složité zdlouhavé registraci) volně dostupná. Data jsou dostupná a výsledky agentury Freedom House se shodují s provedeným výzkumem, resp. jeho zveřejnění v GTD. Zajímavostí je, že agentura Freedom House nikde neuvádí přímý odkaz na použitá data, pouze konstatuje jejich převzetí z uvedené databáze.

ZÁVĚREM

Publikovaný článek interpretuje data organizace Freedom House, která své výsledky publikovala na základě informací GTD. Data jsou v publikovaném článku uvedena v souladu s výsledky agentury Freedom House, liší se pouze v drobných interpretacích („91 procent“ namísto „přes 90 procent a podobně). Dále se publikovaný článek odkazuje na stejnou agenturu, v původním uvedeném zdroji však některé informace vůbec nejsou – nejde ale o data statistického charakteru.

ZDROJE

[1] Democracy Is the Best Defense Against Terrorism. *Freedom House* [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/blog/democracy-best-defense-against-terrorism#.VSIAdHLK1em>

[2] Discussion Point: The Benefits and Drawbacks of Methodological Advancements in Data Collection and Coding: Insights from the Global Terrorism Database (GTD). *Global Terrorism Database* [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.start.umd.edu/publication/discussion-point-benefits-and-drawbacks-methodological-advancements-data->

[3] Freedom in the World 2014. *Freedom House* [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2014#.VSIBAnLK1eI>

[4] Freedom of the Press 2014. *Freedom House* [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/freedom-press-2014#.VSDNXLK1ek>
Global Terrorism Database [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.start.umd.edu/gtd/>

[5] MILENKOVIČOVÁ, Alena. Nejlepší obrana proti terorismu? Demokracie, ukazují statistiky. In: *Idnes.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/vztah-terorismus-a->

demokracie-podle-freedom-house-svoboda-tisku-a-medii-2014-reporteri-bez-hranic-ijz-zahranicni.aspx?c=A150121_144436_zahranicni_im

Uvedomujem si, že Vás článok je „chudobnejší“ na štatisku (aspoň čo súdim podľa čítaného), ale myslím, že Vaše uvažovanie je v tomto smere dobré a preto prácu prijímam.

L.G.